

C EUGEN
ADARU

Cișmigienii

roman

POLIROM
2021

© 2020, 2021 by Editura POLIROM

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700505

București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A,

sc. 1, et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

CADARU, EUGEN

Cișmigienii: roman / Eugen Cadaru. – Iași: Polirom, 2021

ISBN: 978-973-46-8596-7

821.135.1

Printed in ROMANIA

Cuprins

<i>Precizare</i>	5
----------------------------	---

Capitolul 1

În care câțiva corifei ai culturii române discută despre visul ciudat al unuia dintre ei, un vis în care Regatul României ar fi devenit republică socialistă în perioada postbelică.	7
--	---

Capitolul 2

În care Mircea Eliade află despre o stranie prietenie care ar fi existat între Nikola Tesla și Nicolae Karpen și aprobă tema de cercetare propusă de Dragoș Montani	56
---	----

Capitolul 3

În care vedem cum arăta high-life-ul Regatului României în anul 1971, iar Dragoș Montani primește o invitație neașteptată.	95
--	----

Capitolul 4

În care Dragoș Montani dă curs invitației și are parte de o incursiune în lumea Nadiei Reisner	127
--	-----

Capitolul 5

În care corifeii culturii române încearcă
să afle răspunsul la o întrebare
fundamentală, dar devin martorii
unor apariții neașteptate, iar Nadia Reisner
și Dragoș Montani explorează centrul
Bucureștiului pe timp de noapte 182

Capitolul 6

În care Dragoș Montani evaluează
provocările existenței, iar întrebarea
de la care porniseră cei cinci
pare a-și găsi oarece explicații 256

Capitolul 7

În care Mircea Eliade are parte
de o întâlnire cu totul neobișnuită 273

Capitolul 8

În care vedem de unde a început
povestea 288

Dragoș replică calm:

— Dar nu cred că acesta ar putea fi cazul meu, domnule.

— Să sperăm. Măcar din respect pentru părintele dumitale sper să nu devii vreun anarhist.

— Cred că exagerați foarte mult, domnule. Nu am defel intenția să devin revoluționar de profesie, dar, pe de altă parte, consider că a pune sub semnul întrebării ritualurile sociale este un lucru bun.

Constantin Basilescu reacționează pe un ton categoric:

— Ba uneori nu este, domnul meu! Atunci când un mecanism social este deja verificat în timp că este bun prin însuși faptul că acesta contribuie dintotdeauna la o rezonabilă funcționare a societății, nu este cazul să-l mai punem în discuție. În cazul specific de față, eticheta pe care dumneata eventual o consideri îndoielnică ca utilitate are rostul bun de a da coerență unei comunități de oameni și de a-i face pe aceștia să se simtă confortabil unii cu alții datorită unei oarecare asemănări formale între ei. Faptul că ne îmbrăcăm în același mod transmite mesajul că gândim în linii generale la fel și asta ne ajută să comunicăm și să colaborăm între noi. Înțelegi acum de ce eticheta e bună, tinere domn?

Mihail Montani zâmbi. Îl bucura faptul că Dragoș începea să simtă presiunea societății. Spera ca aceasta să mai domolească acea cerbie ocazională a fiului său, pe care el încetase să o mai combată.

Dragoș voia să mai riposteze, însă contextul nu-i mai permise. Un foșnet ușor se propagă spre ei, venind dinspre ușă, și atenția tuturor se îndreaptă în acea direcție. Cercetă și el într-acolo. În pragul intrării apăruse și se oprise un domn matur – chiar în vârstă, mai degrabă –, la al cărui braț se afla o fată tânără. Îl auzi pe George șoptind:

— Tipul este Friedrich Reisner, iar sălbăticiunea de lângă el este chiar Nadia, fiica lui, amfitrioana expoziției.

Dragoș se uită spre fată și prima sa impresie fu aceea de mirare. Se miră că nu vede la spatele ei un arc și o tolba de săgeți, iar de jur împrejurul ei câțiva ogari mișunând după pradă. Ținuta zveltă, părul pieptănat în cosițe și strâns la spate, aproape băiețește, costumul deux-pièces, extrem de elegant – dar și sobru și neepatant în același timp – și cizmulițele de piele îi aduseseră în minte un singur cuvânt: Artemis.

— Bine v-am găsit, oaspeții noștri dragi!

Vocea baritonală a bărbatului răsunase amplu, umplând toată încăperea cu reverberațiile sale și, instantaneu, un ropot de aplauze – stârnit probabil dintr-un colț, dar care se propagă cu repeziciune pretutindeni – acoperi eventualele cuvinte pe care acesta ar fi vrut să le mai spună. Pe fondul acesta, cei doi începură să înainteze ușor, ca o pereche princiară, de-a lungul micului culoar ce fusese creat în fața lor, în mod aproape natural, de invitații care se trăseseră de-o parte și de alta a axului central al sălii.

Dragoș le urmărea alunecarea lină și, când cei doi ajunseseră în dreptul lor, simți cum două săgeți aprinse trec prin el. Prin minte sau prin inimă, nu știa nici el prea bine pe unde, însă constată că acestea nu sfâșiară și nu zdrobiră nicio parte a ființei sale, ci din contră, îi încălziră, pentru o fracțiune de secundă, necuprinsul, umplându-l cu nenumărate culori stelare. Senzația nu dură mai mult decât o clipire sau poate chiar mai puțin de atât, pentru că luminile de smarald din ochii Nadiei trecură mai departe spre cei care urmau după el.

Îl auzi pe George șoptind iar:

— Se tot zvonea în ultima vreme că făptura Nadia Reisner a devenit ceva greu de descris în

cuvinte, dar realitatea pare chiar mai complexă decât atât. Ce zici?

Dragoș nu răspunse.

Tatăl și fiica urcară pe platforma de marmură de unde începeau scările ce duceau la etaj și, ca la un semn, se făcu liniște. Vocea baritonală răsună încă o dată:

— Iubiții noștri prieteni, atâta lucru vă pot spune în aceste momente: că nu există pentru noi bucurie mai mare decât aceea de a vă vedea pe toți adunați aici.

Se opri. În sală nu se auzea nici musca. Continuă:

— În ceea ce mă privește, după cum probabil deja știți, cunoștințele mele în domeniul artei sunt limitate. De aceea am s-o las mai departe să vi se adreseze pe cea care este cu adevărat sufletul acestui așezământ pe care îl inaugurăm azi.

Se întoarse spre fiica lui.

— Te rog, Nadia.

Zeița Vânătorii din mintea lui Dragoș îi mulțumi tatălui ei printr-o scurtă înclinare a capului, se întoarse spre invitați, lăsă liniștea deplină să mai plutească preț de o respirație și zise...

Dragoș o văzu venind de departe, de dincolo de coline. Înainta călare, rapid, dar în același timp cerceta atent de jur împrejurul ei, căutând, probabil, prada. Din când în când se mai oprea și examina cu băgare de seamă fiarele ce-i ieșeau în bătaia săgeții. Un urs, câțiva cerbi, un mistreț, niște râși, câțiva prinți, un cocoș-de-munte, toate trecură prin fața ei, fără s-o facă însă să se oprească. Ogarii ei mulți, rapizi, atenți și supuși o ascultau într-un tot. Iar ea călărea mai departe, străbătând dealuri și păduri, văi și coline, până ce, după un timp – mult sau puțin, oare cine ar fi putut spune –, apăru dintr-odată în fața lui. Și iar, aceleași săgeți verzi îi străpunseră carnea,

îi încinseră sângele și îi răscoliră fiecare frântură de suflet. Dar cu toate astea, în mod ciudat, nicio durere nu veni din goana lor prin ființa sa, ci din contră, simți din nou acea adiere nedefinită ce-i încălzi ușor necuprinsul.

Clipi și își dădu seama că ochii cei verzi și fosforescenți, incendiari aproape, se opriseră în ochii lui. Vocea ei răsună limpede și clară pe deasupra sălii:

— De aceea, vă mulțumesc din adâncul cel mai adânc al sufletului meu că sunteți aici, alături de noi, în această seară.

Un ropot de aplauze izbucni de pretutindeni și privirile lor se desprinseră una de alta.

Auzi vocea lui George:

— Istet discursul, nu? Mi-a plăcut mai ales cum a dat-o acolo, când a adus aminte de efortul investițional al familiei. Adică chiar vrea să credem că ea e doar un chiriaș aici, pe proprietatea lui ta-su? S-o creadă mutu'!

Dragoș nu spuse nimic. George îl cercetă:

— Ție cum ți s-a părut c-a vorbit?

Fratele mai mic tăcu, căci nu știa ce să zică. Un cuvânt nu auzise din toate pe care fata le rostise. Poate doar ultima propoziție.

Aplauzele durară un minut sau două, se stinseră de la sine și, imediat mai apoi, printre oaspeți apărură o mulțime de fete mlădioase ducând tăvițe pe care sclipeau pahare cu șampanie. George apucă unul și îi făcu semn lui Dragoș să ia și el. Ciocniră. George toastă.

— Să fim sănătoși! Și să avem succes în viață, în toate afacerile pe care le facem!

Sorbiră amândoi, însă n-avură prea mult timp să savureze gustul, pentru că se pomeniră cu Thomas Sturza apărând de niciunde lângă ei. Acesta se apropie de George și îi șopti cu un aer ușor confidențial:

— Șefule, e groasă. Am primit ordin să vă aduc.

Se uită și spre Dragoș.

— Pe amândoi.

George se încruntă.

— Unde să ne aduci?

Celălalt zâmbi larg, dezvelindu-și întreaga dantură.

— La amfitrioană. Ca s-o felicitați.

George se miră.

— Te referi la Nadia Reisner?

Thomas Sturza aprobă din cap. George deveni și mai confuz.

— Nu înțeleg. Cine ți-a cerut să ne aduci s-o felicităm?

Celălalt preciză misterios:

— Chiar ea. Ea mi-a cerut.

— Adică vă cunoașteți?

— Da, suntem buni amici.

George rămase încruntat.

— Dar nu înțeleg. De unde până unde ți-a cerut să ne aduci pe noi?

Thomas Sturza ridică din umeri.

— Nu știu să-ți spun mai mult decât atât. M-a tras într-o parte și mi-a cerut să-i aduc la ea pe cei doi care se află împreună lângă stâlpul albastru.

George se uită în spatele lor. Stâlpul albastru era chiar acolo.

Celălalt adăugă:

— Așa că, fraților Montani, încolonarea și treceti frumos la felicitări!

Privi spre paharele aflate în mâinile lor.

— Șampanie aveți, deci sunteți cum trebuie.

Îl examinează și pe Dragoș.

— Era și mai bine dacă aveai și tu un costum, dar, în fine, merge și așa.

Le făcu semn spre mica platformă unde domnul Reisner și fiica lui nu mai pridideau de vorbit cu toți cei care doreau să îi omagieze pentru reușita inițiativei lor.

George evaluează situația și zise:

— E înghesuială mare acum. Hai că mai așteptăm un pic, să treacă puhoiul, și mergem și noi.

Răspunsul lui Thomas Sturza nu lăsa însă loc de negocieri.

— Nu, frățicule, nici să nu te gândești că vă las așa, vă bag eu în față. Am primit o misiune de la Nadia și mi-o voi îndeplini întocmai, cu orice preț. Așa că veniți cu mine acum, că mai târziu cine știe ce se mai întâmplă. Haideți, e simplu, durează puțin, plus că, veți vedea, este mai mult decât foarte plăcut.

Le indică direcția de urmat spre locul unde voia să-i ducă.

— După dumneavoastră, domnii mei.

George ridică din umeri și zise spre Dragoș:

— Hai să mergem, să-i facem damblaua omului.

Fratele mai mic se încruntă.

— Dar nu înțeleg. Este vorba de damblaua domnului Sturza sau a altcuiva?

George încercă să explice:

— Mai degrabă a altcuiva, după cum bine ai auzit. Dânsul este doar un slujitor credincios ce îndeplinește o misiune.

Thomas Sturza confirmă:

— Exact, domnii mei, ați înțeles perfect situațiunea. Deci haideți, vă rog, cum ziceam. Eu vin după dumneavoastră, ca să mă asigur că faceți ce trebuie.

George o luă înainte și îi făcu semn lui Dragoș să vină după el. Acesta îl urmă.

Străbătură cei câțiva metri care îi despărteau de locul unde li se spusese să meargă. Nadia Reisner și tatăl ei discutau cu două doamne în vârstă care se întreceau care mai de care în complimente luxuriante. Cei doi amfitrioni zâmbeau intens și le mulțumeau pentru aprecieri.